

Veileder til Regionale miljøkrav i Vestfold fylke

Foto: Torgeir Tajet

- Miljøkrav for arealer med korn, oljevekster, belgvekster eller fôrmais

Denne veilederen er for deg som driver jordbruksareal med korn, oljevekster, belgvekster eller fôrmais innenfor virkeområdet til forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket, i Vestfold fylke. Veilederen inneholder en utdyping av innholdet i forskriften, svar på ofte stilte spørsmål om miljøkravene og regneeksempler for beregning av arealer. Dokumentet oppdateres ved behov.

Innhold

Generelt	3
Definisjoner	3
Krav.....	4
Krav 1 Nedløpskummer	4
Krav 2 Dråg	5
Krav 3 Buffersone/Kantsone.....	6
Krav 4 Flomutsatt areal.....	8
Krav 5 Ingen jordarbeiding i erosjonsklasse 3 og 4	9
Krav 6 Overvintre med plantedekke eller stubb – 60/40-regelen	10
Krav 7 Fangvekster	11
Ofte stilte spørsmål.....	12
Regneeksempler	16
Nyttige linker.....	23

Veilederen er utarbeida av Norsk Landbruksrådgiving AS på oppdrag for og i samarbeid med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark som er ansvarlig for innholdet. Spørsmål til veilederen kan rettes til kommunene, Statsforvalteren og Norsk Landbruksrådgiving.

Generelt

Forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket, Vestfold og Telemark trådte i kraft 1. januar 2025. Forskriften ligger tilgjengelig på Lovdata og kan leses her:

[Forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket, Vestfold og Telemark - Lovdata](#)

Forskriften gjelder for fulldyrka jord i Vestfold fylke, samt kommunene Skien, Porsgrunn, Siljan, Bamble, Midt-Telemark og Nome i Telemark fylke.

De regionale miljøkrava (RMK) er i motsetning til Regionalt miljøprogram (RMP) ikke frivillige. Det vil likevel være mulig å søke tilskudd for tiltak som er gjort for å tilfredsstille krava dersom tilskudd er tilgjengelig gjennom ordninger som RMP.

Det er flere krav i Vestfold enn i Telemark på åkerareal. Det er også ulike krav på åkerareal i forhold til radkulturer. Det er derfor utarbeidet en veileder for åkerareal i Vestfold, en for åkerareal i Telemark og en veileder for radkulturer i begge fylker.

Kommunene skal føre tilsyn med at krava i forskriften overholdes. Dersom ikke krava overholdes kan kommunen vurdere avkorting på *Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket*.

Definisjoner

- a. Direktesåing: Såing uten forstyrrelser av jorda mellom såradene.
- b. Erosjonsutsatte dråg: Forsenkninger på fulldyrka jord der overflateavrenning gir tydelige erosjonsspor, som kan medføre risiko for overflateavrenning til kum eller vassdrag.
- c. Flomutsatte arealer: Arealer som oversvømmes jevnlig, minst 1 gang hvert tiende år, i forbindelse med høy vannføring i vassdragene.
- d. Jordarbeiding: Bearbeiding av jord med redskap(er), for eksempel pløying, harving, fresing og grubbing.
- e. Lett harving: Harving som ikke er dypere enn 10 cm. Rett etter harvingen skal det være minst 30 % planterester i overflaten.
- f. Stubb: Plantedekke som blir stående igjen etter innhøsting av korn, oljevekster, belgvekster og fôrmais.
- g. Vassdrag: Kystvann, innsjø, vann, dam, tjern, elv, foss og bekk, med årssikker vannføring.
- h. Årssikker vannføring: Vannføring som ved middeltemperatur over frysepunktet ikke tørker ut av naturlige årsaker oftere enn hvert tiende år i gjennomsnitt, jf. vannressursloven § 3 bokstav c.

Krav

Krav 1-5 gjelder Vestfold og nevnte kommuner i Telemark. Krav 6 og 7 gjelder kun for Vestfold. Det er valgfritt om man ønsker å gjennomføre krav 6 eller 7.

Krav 1 Nedløpskummer

- § 4-1 <https://lovdata.no/forskrift/2024-12-20-3467/S4>

Det skal ikke jorarbeides nærmere enn 2 meter fra nedløpskummer for overflatevann. Det er ikke tillatt å bruke plantevernmidler eller andre metoder som dreper all vegetasjon i sonen på 2 meter rundt nedløpskummen.

Foto: Ingvild Evju

Hva godkjennes innenfor kravet:

- Direktesåing inntil kum
- Benytte plantevernmidler som ikke dreper all vegetasjon rundt kummen dersom nødvendig. F.eks bekjemping av floghavre, hønsehirse, tistel ol. Avstandskrav til vann når kummen er vannførende eller man forventer nedbør i nærmeste fremtid skal overholdes. Det betyr i praksis at kummen må være tørr og uten utsikter til regn ved behandling.
- Pusse/slå vegetasjonen
- Opprettholde funksjonen av kummen med nødvendig stell
- Reetablering av plantedekke ved behov

Hva er *ikke* godkjent?:

- Jordarbeiding nærmere enn 2 m
- Sprøyting med glyfosat eller liknende ikke-selektive midler på vegetasjonen rundt kum
- Reetablering om høsten

Annet

- Det vil være hensiktsmessig å etablere grasdekke for å ha kontroll på ugras

Krav 2 Dråg

- § 4-2 <https://lovdata.no/forskrift/2024-12-20-3467/§4>

Erosjonsutsatte dråg, som kan medføre risiko for overflateavrenning til kum eller vassdrag, skal enten ha en

- a. sone med minimum 20 meter bredde som ikke jordarbeides om høsten eller
- b. sone med minimum 6 meter bredt permanent grasdekke

Hva godkjennes innenfor kravet:

- Ved 20 meter sone er direktesåing av høstkorn, høstoljevekster eller fangvekster likevel tillatt.
 - Gras i dråg kan gjødsles og høstes
 - Engfrø i gjenleggsåret teller som gras i dråg
 - Dråget kan gjødsles og/eller sprøytes.
- NB! Plantevernmiddelet må ikke påvirke effekten sona, og etikett må overholdes.

Hva er *ikke* godkjent?:

- Lett høstharving av dråg
- Spillkorn teller ikke som gras
- Mindre enn 20 meter stubb eller 6 meter gras i drågets bredde

Annet

- Sonene skal etableres slik at vannveien treffer i midten
- Ved etablering av permanent grasdekke skal det være godt etablert om høsten, unntatt engfrø i etableringsåret.
- Engfrøareal regnes som permanent grasdekke.
- Jordarbeiding på arealet rundt dråget bør utføres slik at man opprettholder tiltakets funksjon.
- Kravet gjelder kun erosjonsutsatte dråg hvor det er risiko for overflateavrenning til kum eller vassdrag. Arealer hvor vann kan samle seg, men hvor det ikke fører til erosjon mot kum eller vassdrag er ikke omfattet av kravet.
- Per dato finnes det ikke veiledende kart. Inntil videre benyttes eksisterende drågerosjonskart kombinert med skjønn.
- Det kan søkes om RMP-tilskudd til *Grasdekke vannveier og Ingen jordarbeiding*

Krav 3 Buffersone/Kantsone

- § 4-3 <https://lovdata.no/forskrift/2024-12-20-3467/§4>

Det skal være buffersone langs alle vassdrag som mottar avrenning fra fulldyrka jord.

Buffersonen skal enten være en

- a. naturlig vegetasjonssone med bredde på minimum 8 meter
eller
- b. naturlig vegetasjonssone med bredde på minimum 2 meter og en sone med minimum 20 meter bredde som ikke jordarbeides om høsten
eller
- c. naturlig vegetasjonssone med bredde på minimum 2 meter og en sone med minimum 6 meter bredt permanent grasdekke.

Hva godkjennes innenfor kravet:

- Naturlig vegetasjon på 8 meter
- Naturlig vegetasjon på minimum 2 meter og 20 meter åkerstubb gjennom vinteren
- Naturlig vegetasjon på minimum 2 meter og 20 meter høstkorn, høstoljevekster eller fangvekster etablert direkte eller etter lett harving.
- Naturlig vegetasjon på minimum 2 meter og minimum 6 meter permanent grasdekt kantsone

Hva er *ikke* godkjent?:

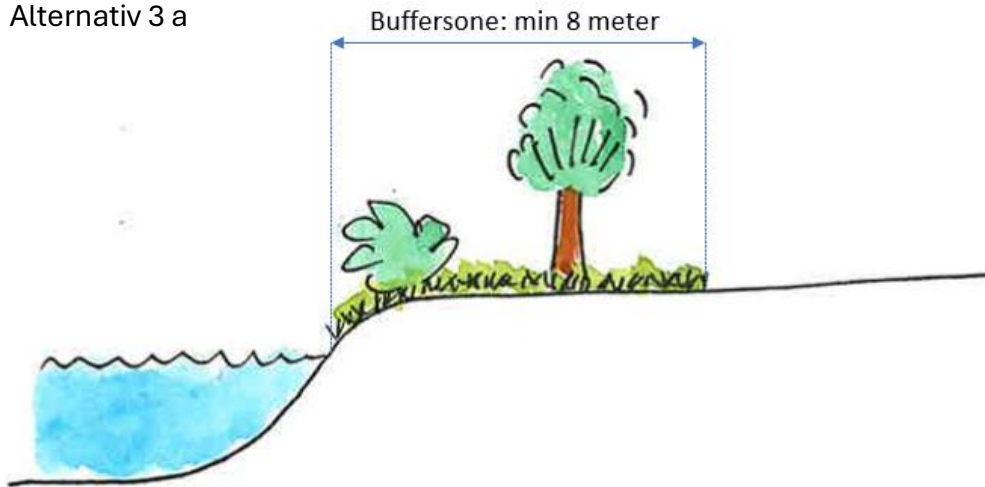
- Høstpløying innenfor en sone på 22 meter fra vassdrag (2 meter naturlig + 20 m stubb), dersom naturlig kant er under 8 meter eller det ikke er etablert permanent gras, eller harve dypere enn 10 cm.
- Å la arealet gro igjen

Annet:

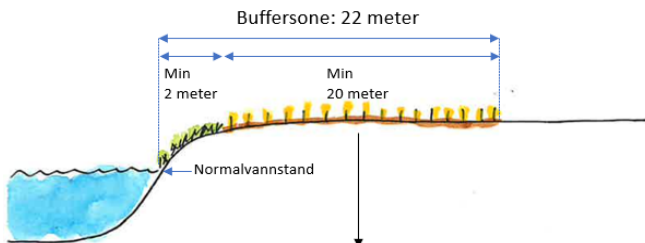
- Lett harving vil si maks 10 cm djupt og minimum 30 % planterester i overflata rett etter harving
- Buffersonene måles horisontalt fra vassdragets normalvannstand.
- Permanent grasdekke skal være godt etablert om høsten, unntatt engfrø i etableringsåret.
- Engfrø regnes som permanent grasdekke.
- Buffersoner etablert med grasdekke kan kjøres på, men det er viktig å opprettholde funksjonen og ikke kjøre den i stykker
- Buffersoner har driveplikt. Det er et vilkår for å kunne motta produksjonstilskudd for et areal at arealet drives aktivt. Grasdekte kantsoner og grasdekte vannveier som høstes eller beites, skal omsøkes som grovfôr
- Hvis arealene ikke høstes eller beites, skal disse arealene føres opp i søknaden om produksjonstilskudd under «Areal i drift, men ikke berettiget produksjonstilskudd».
- Det er ikke godkjent å gjødsle bufferzona dersom det søkes RMP

KRAV TIL BUFFERSONENE:

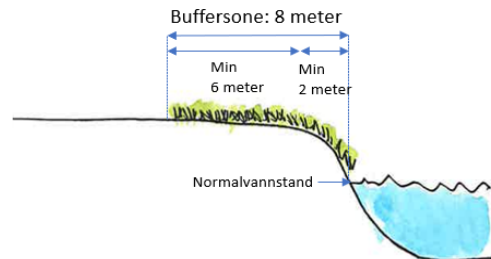
Alternativ 3 a

Alternativ 3 b

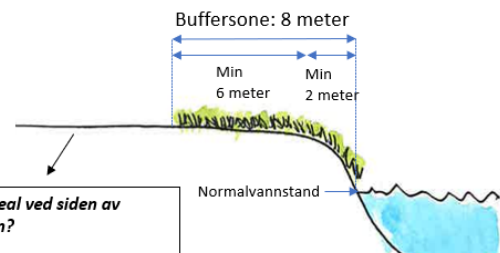
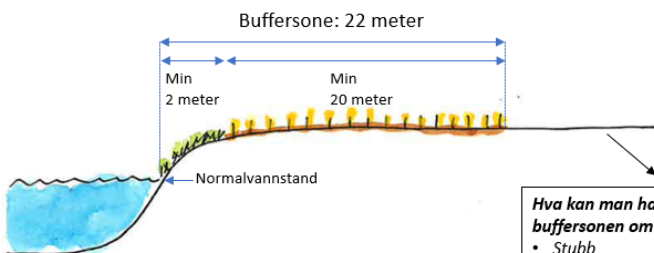
Alternativ 3 c

Hva kan man ha i sone med 20 meter stubb om høsten?

- Bare stubb
- Høstvekster som er direktesådd eller sådd etter lett harving
- Fangvekster som er sådd som underkultur, direktesådd eller sådd etter lett harving

DETTE KAN GJØRES INNENFOR BUFFERSONENE OM HØSTEN:

Hva kan man ha på areal ved siden av bufferzonen om høsten?

- Stubb
- Høstvekster som er direktesådd eller sådd etter lett harving (i erosjonsklasse 1,2,3,4)
- Fangvekster som er sådd som underkultur, direktesådd eller sådd etter lett harving (i erosjonsklasse 1,2,3,4)
- Høstvekster som er sådd med dypere jordarbeidingsmetoder (f.eks. pløying) (bare i erosjonsklasse 1,2)
- Høstpløyd areal (bare i erosjonsklasse 1,2)

Krav 4 Flomutsatt areal

- § 4-4 <https://lovdata.no/forskrift/2024-12-20-3467/§4>

Flomutsatte arealer skal ikke jordarbeides om høsten. Direktesåing eller lett harving til høstkorn, høstoljevekster eller fangvekster er likevel tillatt.

Hva godkjennes innenfor kravet:

- Ingen jordarbeiding av flomutsatt areal
- Høstkorn, høstoljevekster eller fangvekster etablert direkte eller etter lett harving
- Lett harving vil si maks 10 cm djupt og minimum 30 % planterester i overflata rett etter harving

Hva er *ikke* godkjent?:

- Pløying av flomutsatte areal om høsten
- Djup harving og mindre enn 30 % planterester i overflata
- Lett harving uten etablering av vekster

Annet

- Kravet kommer i tillegg til kravet om kantsoner/bufferoner. Arealene som er flomutsatt er ofte bredere enn 6 eller 20 meter som er kravet til buffersonene.
- Flomutsatt areal - vassdragsnære arealer som oversvømmes jevnlig, minst én gang hvert 10. år.
- Per i dag finnes det ikke et kartlag som viser disse arealene, og gårdbrukere må bruke egen erfaring og skjønn.
- Ingen jordarbeiding av flomutsatte areal støttes via RMP. Arealet kan da ikke være sådd med høstkorn eller høstoljevekster.

Krav 5 Ingen jordarbeiding i erosjonsklasse 3 og 4

- § 4-5 <https://lovdata.no/forskrift/2024-12-20-3467/§4>

Fulldyrka jord med stor eller svært stor erosjonsrisiko (erosjonsrisikoklasse 3 og 4) skal ikke jordarbeides om høsten.

Hva godkjennes innenfor kravet:

- Ingen jordarbeiding
- Høstkorn, høstoljevekster eller fangvekster etablert direkte eller etter lett harving
- Lett harving vil si maks 10 cm djupt og minimum 30 % planterester i overflata rett etter harving.

Hva er *ikke* godkjent?:

- Pløying eller djupere harving av erosjonsklasse 3 og 4, heller ikke om det kun utgjør en mindre del av skiftet
- Djup harving, mer enn 10 cm.
- Mindre enn 30 % planterester i overflata
- Lett harving uten etablering av høstkorn, høstoljevekster eller fangvekster

Annet

- Dersom arealet ikke jordarbeides om høsten eller hvis arealer såes direkte med høstkorn eller høstoljevekster kan det søkes RMP-tilskudd for dette.

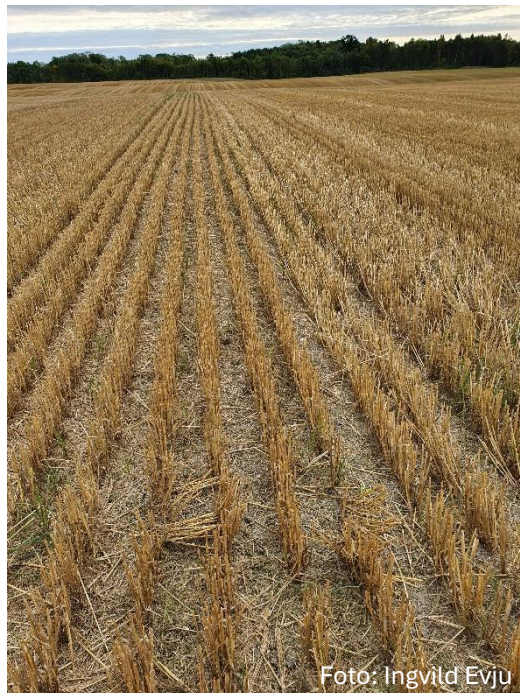

Foto: Ingvild Evju

I Vestfold skal det i tillegg gjennomføres krav 6 eller 7 – bonden velger selv hvilket.

For krav 6 og 7 må man gjøre en beregning av eget areal med hensyn til påkrevd størrelse på de ulike arealene. Du finner regneeksempler i slutten av denne veilederen, i tillegg vurderes det å utarbeide en arealkalkulator, for å gjøre beregningene lettere.

Krav 6 Overvintre med plantedekke eller stubb – 60/40-regelen

- § 5-1 <https://lovdata.no/forskrift/2024-12-20-3467/§5>

Minst 60 % av den fulldyrka jorda som et foretak disponerer i Vestfold fylke skal overvintre med plantedekke eller stubb. Som plantedekke kan følgende vekster medregnes: Gras, engfrø, frukt, bær, fangvekster eller høstvekster sådd med direktesåing eller etter lett harving.

Hva godkjennes innenfor kravet:

- 60 % eller mer av arealet med stubb eller plantedekke gjennom vinteren
- Inntil 40 % av arealet kan jordarbeides med pløying så lenge det ikke er erosjonsklasse 3 og 4
- Gjenlegg til engfrø
- Siste engår kan sprøytes ned (ikke pløyes) og være med i beregningen av 60 % kravet.
- Arealer med fangvekster skal ikke jordarbeides før 1. mars året etter.

Hva er *ikke* godkjent?

- Pløying eller djup harving av mer enn 40 % av arealet om høsten, uavhengig av erosjonsklasse
- Pløying nærmere vann enn kravet til buffersone
- Pløying og lett harving i dråg

Annet

- Alt fulldyrka areal, inkludert buffersoner og dråg, tas med som beregningsgrunnlag
- Arealer hvor det dyrkes grønnsaker eller poteter holdes utenfor beregningsgrunnlaget, se egen veileder om radkulturer
- Plantedekket skal være godt etablert for å være en del av beregningsgrunnlaget på 60 %

Krav 7 Fangvekster

- § 5-2 <https://lovdata.no/forskrift/2024-12-20-3467/§5>

Minst 20 % av arealene med korn, oljevekster, belgvekster eller fôrmais som et foretak disponerer i Vestfold fylke, skal tilsås med fangvekster. Høstvekster sådd med direktesåing eller etter lett harving, og korn med gjenlegg, tas med i beregningsgrunnlaget. Fangveksten skal være godt etablert om høsten. Hva er tellende areal til beregningsgrunnlaget: areal med korn, korn med gjenlegg, oljevekster, belgvekster eller fôrmais.

Hva godkjennes innenfor kravet:

- 20 % av arealet med korn, oljevekster, belgvekster eller fôrmais skal såes med fangvekster
- I stedet for fangvekster kan høstkorn og høstoljevekster godkjennes, dersom de er etablert med lett harving eller direktesåing.
- Inntil 80 % av beregningsgrunnlaget kan jordarbeides om høsten dersom det er innenfor erosjonsklasse 1 og 2

Hva er *ikke* godkjent?:

- Fangvekster som er sådd seint og har dårlig etablering
- Fangvekster sådd om våren som ikke har etablert seg.
- Spillkorn og ugras regnes ikke som fangvekst
- Eng og frøeng regnes ikke med i 20 % fangvekst

Annet

- Vekstene skal være godt etablert på høsten
- Arealet med fangvekster skal ikke jordarbeides før 1. mars året etter.
- Ved dyrking av tidligkulturer av poteter og grønnsaker påfølgende år skal arealet med fangvekster ikke jordarbeides før 20. oktober likt som i RMP
- Eng til slått og frøeng i frøåra holdes utenom tellende areal.
- Fangvekster sådd for å dekke kravet kan søke RMP-tilskudd. Det gjelder ikke høstkorn og høstraps som skal gi en avling året etter.
- For å redusere risiko for innførsel av fremmedarter og nye ugras anbefales det å benytte norskavlet frø til fangvekster, så langt det er praktisk mulig.

Ofte stilte spørsmål

Generelt

- Gjelder de regionale miljøkrava for alle?
 - *Ja, kravet gjelder for all fulldyrka jord i Vestfold og nevnte kommuner i Telemark.*
- Ingenting av mitt areal grenser til vann/bekk – må jeg forholde meg til kravene?
 - *Kravet gjelder all fulldyrka jord i Vestfold og nevnte kommuner i Telemark.*
- Hvordan skal kantsoner/bufferoner telles med som areal med hensyn til produksjonstilskudd?
 - *Det er et vilkår for å kunne motta produksjonstilskudd for et areal at drives aktivt.*
 - *Grasdekte kantsoner og grasdekte vannveier som høstes eller beites, skal omsøkes som grovfôr i produksjonstilskudd*
 - *Graset i bufferoner/kantsoner eller grasdekte vannveier i dråg er ikke alltid egnet som fôr. Arealene er ikke berettiget produksjonstilskudd når de ikke høstes til fôr, f.eks. bare slås eller beitepusses. Disse arealene føres opp i søknaden om produksjonstilskudd under «Areal i drift, men ikke berettiget produksjonstilskudd».*
- Ved overtakelse av nytt areal – fra når gjelder miljøkravene?
 - *Kan man ikke oppnå kravene fordi forrige driver ikke har oppfylt kravene kan det søkes dispensasjon hos Statsforvalteren via kommunen for det første året. Det kan gis dispensasjon dersom man har overtatt et areal brått f.eks på grunn av sykdom og dødsfall.*
- Jeg søker ikke tilskudd. Må jeg forholde meg til disse kravene likevel?
 - *Ja, kravene gjelder uavhengig av tilskudd.*
- Er det mulig å søke dispensasjon fra denne forskriften?
 - *Det er mulig å søke dispensasjon fra denne forskriften i særlige tilfeller forutsatt at det ikke strider mot annet regelverk. Dersom du får innvilga dispensasjon gjelder den for ett år av gangen. Særlige tilfeller kan være økologisk, såkornproduksjon, frøavl, ekstraordinær nedmolding av husdyrgjødsel eller liknende.*
- Hvem har ansvar for at krava overholdes?
 - *Det er den som søker produksjonstilskudd for arealet som har ansvar for at kravene overholdes.*
- Jeg driver areal i Telemark også. Hvordan forholder jeg meg til dette?
 - *Arealene i Telemark må følge fylkets krav. Se egen Veileder for Telemark for detaljer.*

Krav 1 Nedløpskummer

- Kan jeg revegetere bufferoner og soner rundt kummer?

- *Buffersonen og sonen rundt kum skal være godt etablert om høsten, og kan i så måte revegeteres. Det vil være aktuelt å revegetere dersom rotugras og annet overtar.*

Krav 2 Dråg

- Hvordan vet jeg at jeg har et dråg?
 - *Jorder hvor vann samler seg og graver med seg jord er erosjonsutsatte dråg. Det er tilgjengelige drågekart på Nibio Gårdskart, under Andre kartlag. Dette kan være en veiledning. Dråg må vurderes ut fra erfaring og skjønn.*

Krav 3 Buffersone/kantsone

- Er det krav til buffersone dersom vassdraget ligger i overkant av jordet?
 - *Nei.*
- Hvordan vet jeg hva som er normalvannstand?
 - *Det finnes ingen definisjon på normalvannstand. Her må det benyttes skjønn. Normalvannstand vil som regel være i overgangen mellom vegetasjon og vann.*

Krav 4 Flomutsatt areal

- Har jeg flomutsatt areal?
 - *Egen erfaring og skjønn må vektlegges.*

Krav 5 Ingen jordarbeiding i erosjonsklasse 3 og 4

- Kravet om 30 % planterester i overflaten – er det etter harving eller såing?
 - *Det skal være 30 % halmdekke like etter harving. Dersom det skal såes noe etter dette anbefales det å dokumentere hamdekket med et bilde før såing.*
- Jeg skal drenere et areal i erosjonsklasse 3 eller 4 på sensommer/høst. Det blir følgelig mye jordarbeiding på arealet. Hvordan håndterer jeg dette?
 - *Det er mulig å søke dispensasjon hos Statsforvalteren via kommunen.*
- Kan alle såmaskiner godkjennes til direktesåing?
 - *Det er resultatet og ikke maskinen som er målet. Det skal være uforstyrret jord mellom sårådene.*
- Kan jeg fjerne halmen om jeg skal lett høstharve?
 - *Det er ikke forbudt å fjerne halmen, men kravet om 30 % planterester må tilfredsstilles. Som regel betyr det i praksis at halmen ikke kan fjernes.*

The screenshot shows the 'Gårdskart' (Farm Map) interface. At the top, there is a search bar with 'Nytt søk' and a 'Landbrukseiendom' (Agricultural Property) filter. Below this, the 'Gårdskart' section is expanded, showing a list of map layers with radio buttons and information icons. The selected layer is 'Markslag (AR5) 7 klasser'. Other options include 'Markslag (AR5) 13 klasser', 'Arealtype myr (AR5)', 'Erosjonsrisiko - flateerosjon', 'Jordressurs', 'Helling jordbruksareal', 'Bonitet (AR50), 9 klasser', and 'Gårdskart uten tema'. Underneath, there is a section for 'Endring AR5:' with three radio button options: 'okt. 2024 - nå', 'okt. 2023 - okt. 2024', and 'okt. 2022 - okt. 2023'. There is also a slider for 'Gårds- og bruksnummer' and checkboxes for 'Driftssenter landbrukseiendom' and 'Alle driftssentre'. The 'Andre kartlag' (Other map layers) section is also visible, showing options like 'ØK markslag', 'ØK 1. utgave', 'Markslag (AR5) 7 klasser', 'Markslag (AR5) 13 klasser', 'Arealtype myr (AR5)', 'Erosjonsrisiko - flateerosjon', 'Drågerosjon', 'Tilskuddskart - ingen jordar...', and 'Jordressurs'.

- Teller halmstrigling som lett høstharving?
 - *Halmstrigling vurderes ikke som jordarbeiding, og formålet er å fordele halmen.*

Krav 6 Overvintre med plantedekke eller stubb

- Spørsmål om fangvekster – se under spørsmål til krav 7.
- Regnes mais som åkervekst eller radkultur?
 - *Mais regnes som åkervekst og har samme krav som kornareal.*
- Hvordan skal man dokumentere etablering av fangvekster, planterester i overflaten osv?
 - *Det er lurt å ta bilder som man kan legge fram ved kontroll*
- Hvordan vurdere 30 % planterester?
 - *Det er en visuell vurdering.*
- Jeg skal drenere et areal i erosjonsklasse 3 eller 4 på sensommer/høst. Det blir følgelig mye jordarbeiding på arealet. Hvordan håndterer jeg dette?
 - *Det er mulig å søke dispensasjon hos Statsforvalteren via kommunen.*
- Kan krav 6 og 7 kombineres?
 - *Nei, man må velge å oppfylle ett av de to kravene*

Krav 7 Fangvekst

- Hva betyr det at fangveksten er godt etablert?
 - *Det betyr at den dekker jorda godt, og / eller har et godt utvikla rotsystem. Her må det benyttes skjønn.*
- Er det noen krav til etableringsmetode av fangveksten?
 - *Det er ingen krav til etableringsmetoden, men fangveksten skal være godt etablert på høsten.*
- Kan fangvekstene gjødsles ved etablering?
 - *Ja, fangveksten kan gjødsles, men dersom man skal søke om RMP-tilskudd er gjødsling ikke godkjent.*
- Vil erter til konserves regnes som korn eller grønnsak i fht kravet om fangvekst?
 - *Erter til konserves regnes som kornareal.*
- Vil aspargesbønner til konserves regnes som korn eller grønnsak i fht kravet om fangvekst?
 - *Aspargesbønner/ bønner til konserves regnes som radkultur.*
- Kan man lett høstharve før etablering av fangvekst?
 - *Ja, men kravet om maks 10 cm harvedyde og min 30 % halm i overflata må overholdes. Fangveksten skal være godt etablert om høsten.*
- Kan jeg bruke hva jeg vil til fangvekst?
 - *Godkjente fangvekster skal etableres. De skal ikke bare dukke opp av seg selv. Det er ikke satt noen begrensninger i hvilke vekster som*

kan brukes. Fangveksten skal være etablert enten som underkultur om våren, eller med sentrifugalspreder før høsting eller såes etter høsting. Det kan også være høstkorn og høstoljevekster, men det kan ikke søkes tilskudd til det. I forhold til kravet til fangvekst er det funksjonen som teller.

- Kan krav 6 og 7 kombineres?
 - *Nei, man må velge å oppfylle ett av de to kravene*

Regneeksempler

Kravene vil slå ulikt ut i forhold til arealet som er med i beregningsgrunnlaget og hvilke krav man velger å oppfylle. Her følger noen eksempler med utgangspunkt i en gård på 740 daa.

Ved jordarbeiding må kravet om dråg, buffersone/kantsone og flomutsatt areal overholdes (se krav 2, 3 og 4).

Krav 6

Overvintre med plantedekke eller stubb – 60/40-regelen

Eksempel 1 –

Alt areal teller i beregningsgrunnlaget – stor andel i erosjonsklasse 1 og 2.

Det dyrkes:

520	daa korn, erter, åkerbønner, oljevekster, fôrmals
60	daa korn med gjenlegg
100	daa eng til slått og beite
60	daa engfrø, 1. frøår eller eldre

I krav 6 er alle disse vekstene med i beregningsgrunnlaget. Det vil si at 740 daa er tellende areal.

Det er kun arealer i erosjonsklasse 1 og 2 som kan jordarbeides. Denne gården har denne arealfordeling:

Erosjonsklasse - fordeling av tellende areal			
1	2	3	4
364	115	201	60

60 % må overvintre i stubb eller med plantedekke. Inntil 40 % kan jordarbeides – det vil si inntil 296 daa (40 % av beregningsgrunnlaget, 740 daa). Totalt har gården 479 daa i erosjonsklasse 1 og 2.

Bonden kan ikke jordarbeide mer enn 296 daa som er 40 % av beregningsgrunnlaget.

Eksempel 2 –

Alt areal teller i beregningsgrunnlaget – stor andel i erosjonsklasse 3 og 4.

Det dyrkes:

520	daa korn, erter, åkerbønner, oljevekster, fôrmais
60	daa korn med gjenlegg
100	daa eng til slått og beite
60	daa engfrø, 1.frøår eller eldre

I krav 6 er alle disse vekstene med i beregningsgrunnlaget. Det vil si at 740 daa er tellende areal.

Det er kun arealer i erosjonsklasse 1 og 2 som kan jordarbeides. Denne gården har denne arealfordelinga:

Erosjonsklasse - fordeling av tellende areal			
1	2	3	4
51	227	350	112

60 % må overvintre i stubb eller med plantedekke. Inntil 40 % kan jordarbeides – det vil si inntil 296 daa. Totalt har gården 278 daa i erosjonsklasse 1 og 2.

Bonden kan ikke jordarbeide mer enn 278 daa som er arealet i erosjonsklasse 1 og 2, selv om det utgjør mindre enn 40 % av arealet.

Eksempel 3 –

Dyrker radkultur i kombinasjon med korn og engfrø

Det dyrkes:

520	daa korn, erter, åkerbønner, oljevekster, fôrmais
60	daa korn med gjenlegg
100	daa potet, grønnsak
60	daa engfrø, 1.frøår eller eldre

I krav 6 er ikke arealer med potet og grønnsaksarealet med i beregningsgrunnlaget. Disse følger egne krav. For krav 6 er det 640 daa som beregnes med.

Det er kun arealer i erosjonsklasse 1 og 2 som kan jordarbeides. Denne gården har denne arealfordelinga:

Erosjonsklasse - fordeling av tellende areal			
1	2	3	4
115	280	170	75

60 % må overvintre i stubb eller med plantedekke. Inntil 40 % kan jordarbeides – det vil si inntil 256 daa. Totalt har gården 395 daa i erosjonsklasse 1 og 2.

Bonden kan ikke jordarbeide mer enn 256 daa, da dette er 40 % av beregningsgrunnet.

Eksempel 4 –

Alt areal med kornvekster – stor andel erosjonsklasse 1 og 2

Det dyrkes:

270	daa totalt
270	daa korn, erter, åkerbønner, oljevekster, fôrmais

I krav 6 vil alt arealet på denne gården være med i beregningsgrunnet – 270 daa.

Det er kun arealer i erosjonsklasse 1 og 2 som kan jordarbeides. Denne gården har denne arealfordelinga:

Erosjonsklasse - fordeling av tellende areal			
1	2	3	4
97	150	20	3

60 % må overvintre i stubb eller med plantedekke. Inntil 40 % kan jordarbeides – det vil si inntil 108 daa. Totalt har gården 247 daa i erosjonsklasse 1 og 2.

Bonden kan ikke jordarbeide mer enn 108 daa, da dette er 40 % av beregningsgrunnet.

Krav 7

20 % fangvekst

Eksempel 5 –

Dyrker korn og grasvekster – stor andel i erosjonsklasse 1 og 2.

Det dyrkes:

520	daa korn, erter, åkerbønner, oljevekster, fôrmais
60	daa korn med gjenlegg
100	daa eng til slått og beite
60	daa engfrø, 1.frøår eller eldre

I krav 7 telles ikke eng til slått og beite og engfrø i høsteåra (1. frøår eller eldre) med i beregningsgrunnlaget. Det vil si 580 daa beregnes med, og tilsvarer arealet med korn, erter, åkerbønner mm + korn med gjenlegg.

Det er kun arealer i erosjonsklasse 1 og 2 som kan jordarbeides. Denne gården har denne arealfordelinga:

Erosjonsklasse - fordeling av tellende areal			
1	2	3	4
364	115	41	60

20 % av arealet som beregnes med skal etableres med fangvekst eller høstvekster ved lett høstharving eller direktesåing. 20 % av beregna areal (580 daa) tilsvarer 116 daa. Denne gården har sådd gjenlegg på 60 daa. Dette godkjennes innenfor kravet til 20 % fangvekst.

Bonden må etablere fangvekst, høstkorn e.l. på ytterligere 56 daa for å oppfylle kravet.

Ved å oppfylle kravet om 20 % fangvekst kan 80 % av arealet jordarbeides. Det tilsvarer 464 daa. Jordarbeiding kan gjennomføres på arealer i erosjonsklasse 1 og 2. Gården har 479 daa i erosjonsklasse 1 og 2.

Det er mer enn 80 %, og bonden kan maksimalt jordarbeide 464 daa om høsten.

Eksempel 6 –

Dyrker korn og grasvekster – stor andel i erosjonsklasse 3 og 4.

Det dyrkes:

520	daa korn, erter, åkerbønner, oljevekster, fôrmais
60	daa korn med gjenlegg
100	daa eng til slått og beite
60	daa engfrø, 1. frøår eller eldre

I krav 7 telles ikke eng til slått og beite og engfrø i høsteåra (1. frøår eller eldre) med i beregningsgrunnlaget. Det vil si 580 daa beregnes med, og tilsvarer arealet med korn, erter, åkerbønner mm + korn med gjenlegg.

Det er kun arealer i erosjonsklasse 1 og 2 som kan jordarbeides. Denne gården har denne arealfordeling:

Erosjonsklasse - fordeling av tellende areal			
1	2	3	4
270	115	180	15

20 % av arealet som beregnes med skal etableres med fangvekst eller høstvekster ved lett høstharving eller direktesåing. 20 % av beregna areal (580 daa) tilsvarer 116 daa. Denne gården har sådd gjenlegg på 60 daa. Dette godkjennes innenfor kravet til 20 % fangvekst.

Bonden må etablere fangvekst ell på 56 daa for å oppfylle kravet.

Ved å oppfylle kravet om 20 % fangvekst kan 80 % av arealet jordarbeides. Det tilsvarer 464 daa. Jordarbeiding kan gjennomføres på arealer i erosjonsklasse 1 og 2. Gården har 385 daa i erosjonsklasse 1 og 2.

Det er mindre enn 80 %, men 385 daa er av like vel det maksimale bonden kan jordarbeide om høsten.

Eksempel 7 –

Dyrkes radkultur i kombinasjon med korn og engfrø

Det dyrkes:

520	daa korn, erter, åkerbønner, oljevekster, fôrmais
60	daa korn med gjenlegg
100	daa poteter, grønnsaker ell høsta etter 15. august
60	daa engfrø, 1.frøår eller eldre

I krav 7 er ikke potet og grønnsaker, samt engfrø med i beregningsgrunnlaget. For krav 7 er det her 580 daa som beregnes med. Det vil si arealet med korn, erter, åkerbønner mm + korn med gjenlegg.

Det er kun arealer i erosjonsklasse 1 og 2 som kan jordarbeides. Denne gården har denne arealfordelinga:

Erosjonsklasse - fordeling av tellende areal			
1	2	3	4
106	276	156	42

20 % av arealet som beregnes med skal etableres med fangvekst eller høstvekster ved lett høstharving eller direktesåing. 20 % av beregna areal (580 daa) tilsvarer 116 daa. Denne gården har sådd gjenlegg på 60 daa. Dette godkjennes innenfor kravet til 20 % fangvekst.

Bonden må da etablere fangvekst ell på 56 daa for å oppfylle kravet.

Ved å oppfylle kravet om 20 % fangvekst kan 80 % av arealet jordarbeides. Det tilsvarer 464 daa. Jordarbeiding kan gjennomføres på arealer i erosjonsklasse 1 og 2. gården har 382 daa i erosjonsklasse 1 og 2.

Det er mindre enn 80 %, men 382 daa er av like vel det maksimale bonden kan jordarbeide om høsten.

Eksempel 8 –

Kombinasjon av krav for radkultur og krav for kornvekster

Det dyrkes:

520	daa korn, erter, åkerbønner, oljevekster, fôrmais
60	daa korn med gjenlegg
100	daa poteter, grønnsaker ell høsta før 15. august
60	daa engfrø, 1.frøår eller eldre

I krav 7 er ikke potet og grønnsaker, samt engfrø med i beregningsgrunnlaget. For krav 7 er det her 580 daa som beregnes med. Det vil si arealet med korn, erter, åkerbønner mm + korn med gjenlegg.

Det er kun arealer i erosjonsklasse 1 og 2 som kan jordarbeides. Denne gården har denne arealfordelinga:

Erosjonsklasse - fordeling av tellende areal			
1	2	3	4
106	276	156	42

20 % av beregningsgrunnlaget skal etableres med fangvekst eller høstvekster ved lett høstharving eller direktesåing. 20 % av beregna areal (580 daa) tilsvarer 116 daa. Denne gården har sådd gjenlegg på 60 daa. Dette godkjennes innenfor kravet til 20 % fangvekst. Bonden må etablere fangvekst ell på 56 daa for å oppfylle krav 7.

Ved å oppfylle kravet om 20 % fangvekst kan 80 % av arealet jordarbeides. Det tilsvarer 464 daa. Jordarbeiding kan gjennomføres på arealer i erosjonsklasse 1 og 2.

Gården har 382 daa i erosjonsklasse 1 og 2 som kan jordarbeides.

I tillegg er det krav om at 80 % av areal med potet, grønnsaker ell som høstes før 15. august skal etableres med fangvekster. Totalt dyrkes det 100 daa potet/grønnsaker, og 80 daa må dermed etableres med fangvekster for å oppfylle kravet til radkulturer. De resterende 20 daa kan jordarbeides. *Se egen veileder.*

Totalt må bonden etablere 56 daa fangvekster for å oppfylle krav 7 og 80 daa for å oppfylle kravet for radkulturer. Totalt 136 daa.

Eksempel 9 –

Alt areal med kornvekster – stor andel erosjonsklasse 1 og 2

Det dyrkes:

270	daa totalt
270	daa korn, ertre, åkerbønner, oljevekster, fôrmais

For krav 7 blir hele gårdens areal med i beregningsgrunnlaget – 270 daa.

Det er kun arealer i erosjonsklasse 1 og 2 som kan jordarbeides. Denne gården har denne arealfordelinga:

Erosjonsklasse - fordeling av tellende areal			
1	2	3	4
97	150	20	3

20 % av arealet som beregnes med skal etableres med fangvekst eller høstvekster ved lett høstharving eller direktesåing. 20 % av beregna areal (270 daa) tilsvarer 54 daa.

Bonden må etablere fangvekst, høstkorn ell på 54 daa for å oppfylle kravet.

Ved å oppfylle kravet om 20 % fangvekst kan 80 % av arealet jordarbeides. Det tilsvarer 216 daa. Jordarbeiding kan gjennomføres på arealer i erosjonsklasse 1 og 2. Gården har 247 daa i erosjonsklasse 1 og 2.

Det er mer enn 80 %, og bonden kan maksimalt jordarbeide 216 daa om høsten.

Nyttige linker

NIBIO Gårdskart: [Søk gård](#)

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark: [Klima- og miljøtiltak | Statsforvalteren i Vestfold og Telemark](#)